

ALOITTEELLISUUTTA VÄLIPORTAAN HALLINNON KEHITTÄMISESSÄ

Pitkään valmisteltavana ollut väliportaan hallinnon uudistus ei ole sanottavasti edennyt viime vuosien kuluessa. Siitä on kuitenkin ajoittain käyty vilkasta keskustelua. Yksittäisten hallintoasetusten uudistamisen yhteydessä on joitakin keskushallinnon toimivallan delegointiin liittyviä kysymyksiä järjestetty uudelleen, mutta väliportaan hallintokomitean (1983:56) esitykset eivät ole ottaneet tulta.

Vuoden 1986 alussa on toteutettu eräitä toimenpiteitä väliportaan hallinnon kehittämiseksi. Lääninhallitusasetustoimikunnan mietintö (1985:57) julkaistiin vuoden vaihteessa. Se koskee lähinnä lääninhallituksen sisäistä toimintaa. Lisäksi siinä otetaan kantaa lääninhallituksen sivutoimielimiin. Hallitus antoi tämän vuoden alussa esityksen eduskunnalle laiksi lääninjaosta (no 19/1986 vp.) ja kolmen uuden läänin, Satakunnan, Pirkanmaan ja Kainuun läänin, perustamisesta. Esitys sai eduskunnassa ristiriitaisen vastaanoton ja hylättiin täpärästi 17.6.1986. Kolmas hanke on asetus (190/1986) lääninneuvottelukuntia koskevasta kokeilusta, jolla pyritään lääninhallinnon kansainvaltaistamiseen.

Lääninneuvottelukunnat ovat väliportaan hallintokomitean mietinnössä ehdotettujen lääninneuvostojen esiaste. Asetuksen mukaan lääninneuvottelukuntien tehtävänä on tietojen ja kokemusten hankkimiseksi lääninhallituksen päätöksentekomenettelystä toimia lääninhallituksen apuna lääninhallituksen valmistellessa tärkeitä ja laajakantoisia kysymyksiä. Lääninneuvottelukunta on valmistava toimielin ilman itsenäistä päätösvaltaa.

Asetuksen mukaan valtioneuvosto määrää kokeiluun osallistuvat läänit, kunkin lääninneuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet sekä neuvottelukunnan

kokouksista maksettavat palkkiot ja korvaukset. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii maaherra, joten siltä osin neuvottelukunta ei ole luottamushenkilöelin. Lääninneuvottelukunnan jäsenistön tulee koostumukseltaan vastata läänin poliittisia voimasuhteita ja kielisuhteita sekä maakunnallista ja muuta alueellista edustavuutta.

Lääninneuvottelukunnan tehtävänä on antaa lausuntoja lääninhallitukselle läänin olojen kehittämiseen osoitetun määrärahan käytöstä sekä lakisääteisiä ja muita tärkeitä suunnitelmia koskevista asioista. Lääninneuvottelukunnan tulee lisäksi tehdä lääninhallitukselle aloitteita ja esityksiä läänin hallinnollisten sekä taloudellisten ja muiden olojen kehittämisestä sekä huolehtia aluepoliittiselle neuvottelukunnalle ja sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnalle kuuluvista tehtävistä.

Läänin neuvottelukuntia koskeva kokeilu alkoi huhtikuun alussa 1986 ja se päättyy 1988 vuoden lopussa. Neuvottelukunta on tarkoitus nimetä muun muassa Lapin lääniin, jonne sitä on erityisesti vaatinut läänin »kuvemööri» Oinas.

Pertti Eilavaara